

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak			
Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1.50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4.50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
TELEFON 205
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felolós szerkesztő és lapfajdos: Baranyay Lajos.

A székesfehérvári káptalan új tagja.

A székesfehérvári káptalanban két megüresedett stallum volt, az egyik meg Szuborics Jenő prelátnak elhalálózásával üresedett meg, a másik pedig a nemrég elhunyt Károly János nagypréposttal árult meg. A királyi mai hivatalos lap jelentése szerint a már régebben megüresedett kanoniat töltötte be a káptalan tagjainak szokásos előléptetésével, s az ifjabb mesterkanonokságra *Streit* Ferenc püspöki iroda igazgatóját, pápai káplánt nevezte ki.

Streit Ferenc irodaigazgatójának ezen magas kitüntetése az egész egyházmegyében osztatlan, igazi örömet kelt, úgy szintén Székesfehérvárott is, ahol a kiváló papot mindenki tiszteli és szereti. Az egyházmegyei hivatal több évtizedes buzgó és kiváló vezetése, társadalmi téren kifejtett fáradhatatlan munkája igazán méltóvá tették arra, hogy a mostani megüresedésnél a királyi kinevezés őt válassza.

Streit Ferencet mindenki kiváló papnak és jó embernek ismeri, aki nemcsak mint hivatali ember állt mindenkor a legnagyobb készséggel rendelkezésre úgy paptársainak, mint másoknak, hanem mint magánember is szívesen segített azokon, akik hozzáfordultak. Jótanácsa, segítsége, közbenjárása sohasem maradt el, ha kérték.

Nagy elfoglaltsága mellett is állandóan résztvett minden társadalmi munkában, mozgalomban. Hosszu idő óta vezetője a vízivárosi kath. körnek és ügyvezető igazgatója a székesfehérvári fogyasztási szövetkezetnek. Különösen ezen utóbbi sok gondnal és munkával jár. *Streit* Ferenc még ma is hosszú évek után igazi lelkes odaadással végzi és ezen nagyfontosságú intézmény szépen virágzik.

A hitoktatás fontosságának igazi mérlegelésével töltötte be püspöki biztosi állását a város elemi iskoláinál s ezen hivatali

sának is a legnagyobb készséggel és örömmel felelt meg. Az új kanonok életrajzi adatai a következők:

1868-ban született Székesfehérvárott és 1891-ben lett a székesfehérvári egyházmegye áldozópapja. Rövid vajtai káplánkodása után azonnal a püspöki udvarba került mint szentszéki jegyző és püspöki titkár. 1907-ben pedig az egyházmegyei hivatali iroda igazgatójává nevezték ki. 1900-ban lett Osztentsége titkos káplánja.

Az új kanonokot a Fejérmegyei Napló is szívből üdvözi és gratulál, mert a magas egyházi kitüntetés lapunk egyik igazi jóakaratját érte.

A székeskáptalan volt tagjainak előléptetése a hivatalos lap szerint a következő:

Klaucz György örkanonokot éneklőkanonoknak, *Scheirich* Antal székesegyházi főesperest örkanonoknak, *Vadkerty* József budai főesperest székesegyházi főesperesnek, *Magdics* István idős mesterkanonokot budai főesperesnek, *Rácz* Endre ifjabb mesterkanonokot idős mesterkanonoknak nevezte ki a király.

A székeskáptalan új címzetes tagjai.

A királyi kinevezés három címzetes kanonoki kitüntetést is hoz, amely szerint *Zettner* Sebestyén csepeli esperes-plebános, *Heller* Iván budaioki apát-plebános és *Csöngedy* Gyula adonyi esperes-plebános címzetes kanonokok lettek.

A tiszteletbeli kanonoki kitüntetés szintén az egyházmegyének kiváló tagjait érte, akik ügybuzgó, fáradhatatlan munkálkodásokkal méltóan kiérdemelték a magas kitüntetést.

Zettner Sebestyén 1889 év óta plebános a rohamosan fejlődő Csepel községnek és 1897-ben lett a kerület esperese. *Zettner* paptársai tisztelettel szeretik szívjóságáért és társadalmi munkásságával községében nagy tekintélynek örvend. Mint egyházi férfiú, egyházmegyéjének kiváló tagja. *Heller* Iván 1890 év óta plebános Budafokon, és 1910-ben pasztuchi apátja nevezte ki a király. *Tétray* József halálával pedig a kerület esperese lett, amelynek már előbb is kerületi tanielügyelője volt. *Heller*nek ezen újabb egyházi kitüntetése munkás érdemeinek elismerése. A kiváló főpap úgy a társadalmi mint egyéb közéleti mozgalmakban mindenkor tevékeny részt szokott venni.

A harmadik címzetes kanonoki kitüntetés *Csöngedy* Gyula adonyi esperes-plebánost érte. 1898-ban lett Adony plebános, 1904-ben pedig esperes.

Csöngedy Gyula esperes kiváló papi erényeivel, tehetségével, idealizmusával, nagy munkaerejével és kedvével kétségtelenül a kivételes emberek közé tartozik, akiknek neve országszerte ismeretes. Ugy politikai, mint társadalmi téren vezető szerepet tölt be, nincs az az egyházi, vagy társadalmi mozgalom, amelyben neve ne az elsők között

foglalna helyet. Tehetségének, papi buzgalomának, politikai meggyőződésének, közéleti, társadalmi tevékenységének igazi képét nyújtja községe, amelynek már régebb óta vezetője. Azok közé tartozik, akik előtt nincs legyőzhetetlen nehézség, akik mindig ideális lelkesedéssel állnak a közszolgálatára, akiknek akkor sem törlik le munkakedvük, ha áldozatokról van szó. Munkáját mindig a fényes siker szokta koronázni. Legutóbb a dr. Prohászka Ottokár hadiárva-ház mozgalomnál bizonyította be.

Csöngedy Gyula esperes kitüntetése a Fejérmegyei Naplót is legközelebről érinti, mert a kitüntetés egyik lelkes munkatársunkat, támogatónkat érte.

Az egyházmegye új főpapjait a jó lsten soká éltesse.

VÁROSI KÖZGYÜLÉS.

Az elődörök, már mint a közgyűlési tárgysorozat előadói: a tejarcu, lányosan piruló Csitár, az angolos Farkas az mindig elegáns Námessy gyorsan haladtak előre a paragrafusok és törvényekkel homokbuckái, bógáncsai és cserjései között.

— Csend mindenütt! Az ellenségnek nyoma sincs.

— Elfogadtatik — tudomásul vétetik — ismétli az elnököl főispán.

Rövid negyedóra alatt már a harmincnyedik tárgynál portyáztunk, mikor az ellenséges lövészekből, már mint az atyák sorából fölemelkedik a szelidellki Per. Nagy János és megkockáztatja a szerény megjegyzést, hogy a nagysósos lecsapolása nem bizonyos haszna a városnak.

Mint ha srápnelt dobott volna az ellenség felé. Fölpattan Kovács Á. Sándor, a Palotaváros atyja. Mint ha puskából lötték volna ki, olyan acélos, kemény (pedig szelid a lelke, mint egy kisleányé) a szava. Városvédő mivoltának teljes rüsztingjával rugaszkodik ki a porondra, megrázza a hatalmas üstökét — lévén szörnyű kannibáli hangulatban — süvölt a hangja s hamarosan elfogyasztja Per. Nagy János bányákat. Dörög a retrogát irányzat ellen, hogy a földművesek nem akarnak semmit, lötnak-futnak az erdekükben s ime! a gazdák megakadályozzák a legszebb terveket.

Azán kitünt, hogy némi bizonytalanság van a tárgy körül. Steiner Jákó dr. nem ugyan kárdot, (pedig már katona) hanem a zárszámadást villogtatva a kezében, pattogja, hogy ő nem érti a dolgot: ki van-e adva, nincs-e kiadva a nagysósos. Kovács Á. Sándor elrobbant egy gránátot:

— Megdöbentő, hogy a tisztviselők milyen előkészítetlenül hozzák a közgyűlés elé a tárgyat. Saára Gyula dr. persze szívén érintette ez a kemény vád.

— Csodálom süvítette, — hogy a v. b. t. úr kifogásolja a dolgot, mikor ő sürgette, sőt hajszolta a dolgot annyira, hogy lehetetlen volt minden részletet átvizsgálni.

— A város érdekében tettem — zúgta Kovács Á. Sándor s csodálom a polgármester urat, mert ő v. b. t. korában legelősebben szokta a város érdekeit követelni.

Ez azonban a kisebbik ütököt volt. Sőt a másik, amelyben ismét Kovács Á. Sándor lett a harckeverő.

Az ütököző pont az elemi iskolánál elkallódott 160 m. tűzifa volt. A dolog úgy történt, hogy a háboru kezdetén minden iskolát kaszárnának foglalták le. A háborus hangulatban élő bakavilág persze már ellenségnek nézett mindent s pusztított, tüzelt, evett, piszkított, ahol ért. Az első hónapokban a tüzelőszállítás rendeltet volt, (hiszen azért háboru a háboru) eltűztek a kerítéseket, le-

Egyes szám ára 4 fillér.

verték az iskolák fáskamoráról a lakatot, elvitték a fát s mikor valaki panaszkodott, azt felelték, amit a mármaroszigeti zsidóasszony mondott:

Krieg ist Krieg! Ez a háború!

Most aztán, másfél esztendő után, a mikor mindent hidegben és kritikus szemmel nézünk, föltűnt a mulandóság ködös homályából a 160 méter fa. Hová lett? Ki égette el? Kit kell érte felelősségre vonni? Kovács A. Sándor — mint említünk — kannibál hangulatban lévén, éles kritikát mondott s odanyilatkozott: Erélyes eljárást követetek, mert itt is kiütünk, hogy egyes tisztviselők mennyire Csáky szalmájának nézik a város vagyonát. Természetes, hogy tisztviselők alatt ebben az esetben a tanítókat érte.

Az is természetes, hogy Saára polgármester tiltakozott és visszautasította a tisztviselőket ért vádat, azt mondta, hogy Kovács A. Sándor részéről nem volt uralmi tette ez az eljárás és hogy a tisztviselők tudni fogják a köteleességüket.

Kovács A. Sándor persze ismét rendezte a dolgot, hogy a hiány tényleg megvan, amelyről hivatalosan megállapították az elkallódást. Ilyesmínek az adminisztrációban nem szabad előfordulni s hogy ő nem személyeket, hanem dolgokat támad.

A vihar elsimult s minthogy a személyi támadásnak még csak gyökere sem tételezhető föl, a béke lobogó fehér zsebkendőjét, fel lehetett vonni a közgyűlési terem ormára. Azonban titokban hálát adnak az atyák a Hadurnak, hogy Krantsz Zsigá dr. immáron a császár munderjában feszíti végig a főtűt és nem volt jelen ezen a villamossal telt közgyűlésen, mert akkor talán még most is tárgyalnák ezeket a veszedelmes témákat.

A közgyűlés lefolyása a következő volt.

Elnök: *Széchenyi Viktor* gróf főispán.

Előadók: *A városi tanácsosok és jegyzők.*

Jegyzők: *Farkas Sándor és Csütty G. Emil* dr.

Jegyzőkönyvhitelítők: *Kuthy József és Bilkei Ferenc.*

Jegyzőkönyvhitelítés: március 6. d. u. 3 óraker.

A jövő közgyűlés határnapja: március 27.

Háborus segély.

A belügyminiszter leküldötte a város tisztviselői számára az állam által adományozott háborus segélyt, 40.297 koronát. A közgyűlés örömmel veszi tudomásul, Kovács A. Sándor azonban kéri a közgyűlést, hogy a háborus segélyt terjesse ki azokra a tisztviselőkre is, a kik a törvény értelmében nem részesülhetnek az állami segélyben, azonban épen úgy szorgalmas és lelkiismeretes tisztviselői a városnak, mint a többiek. A város az ősszel az államsegély előtt nagyobb áldozatra

is hajlandó lett volna a tisztviselői javára, a mostani nem kerül ebbe 8720 koronát. *Kuthy József* dr. viszont a tanítókat és hitoktatókat is teljes számban kívánja részesíteni a háborus segélyben, mivel az állam most csak azokat segíti, akik egyébként is részesültek államsegélyben. A közgyűlés egyhangulag hozzájárult az indítványokhoz.

Póthitelek.

A belügyminiszter jóváhagyta a város kérelmét 104 ezer kor. póthitel ügyében, amelyben a város részben háborus kiadás, részben némely jövedelmek elmaradása folytán szenvedett.

Jóváhagyások.

Az elpusztult magyarfalvának 2000 korona megszavazott segélyt, a fogadósok, kávéosok szabályrendeletét, a sültök, cukraszok sib. szabályrendeletét, a város alkalmazottak családi pótlékáról szóló szabályrendeletét a miniszter jóváhagyta.

A harctéren

levő katonák megajándékozására a tanács 1000 koronát szavazott meg. A közgyűlés jóváhagyta.

Gerber Károly dr.

hosszabb idő óta helyettesíti Árókay Antal drt. A halál óta helyettesítési díjat kér, amit a közgyűlés megszavazott.

Csernay Gyula

számvevő hősi halált halt. Edésanya temetési segélyt kért. A közgyűlés Elek Gyula indítványára, minthogy Csernay kiváló tisztviselő volt s édesanyját támasz nélkül hagyta, 500 korona ajándékot szavazott meg.

A bányák

termelési költsége emelkedvén, a zúzott kő árát 4 koronáról 5, a falkővet 4 koronáról 6 koronára emelte a közgyűlés.

A belvárosi kisdedőv

csatornabevezetési díját a közgyűlés elengedte. Bilkei Ferenc kéri, hogy a többi ovodákat is mentseik fel a bevezetési és vízdíjak költségeitől.

A Nagysósos

nevű rétet, mely a móri ut mellett van, a víz állandóan elöntötte. A rétek bérli és tulajdonosai régóta kérték, hogy a vizet vezessék el. A kulturmérnökség elkészítette a lecsapolási terveket, amelyek 10 ezer koronába kerülnének. Ebből a városra 7900 kor. esnék. Ez azonban visszatérülne, mivel a földeket később drágábbért lehetne kiadni. Per. *Nagy János* és *Berregi József* szerint ez a terület akkor se lesz használható, mivel szikes, fűrások rossz föld. *Kovács A. Sándor* eljéti a gazdák reformellenes törekvéseit. *Vágó Viktor* kulturmérnök jelzi, hogy az ilyen területeket fel lehet javítani. Hivatkozik *Békésmegyére*, ahol hasonló esetben nagy hasznot szereztek a gazdák. *Dieballa György* jelzi, hogy Ercsiben ő hasonló szikes, szom-

békos, használatlan területeket megfelelő vegyi anyagok hozzáadásával pompásan termő buzaföldekké változtatót. Itt a fő az, hogy minél értékesebbekké tegyük a földeket. Az a terület most nem hoz a városnak. *Potzer Péter* jelzi, hogy ő holdját 50 koronáért adta bérbe. *Steiner Jákó* dr. nem érti, hogy tulajdonképpen bérbe van-e adva vagy nincs bérbeadvá az a terület. *Kovács A. Sándor* erősen kiker a miatt, hogy az ügyet a tanács nem készítette jól elő.

Saára Gyula dr. *Kovács A. Sándor*ra hárítja tulságos siettelése miatt előállt hiányokat. Többek felszólalása után az ügyet visszaadják a tanácsnak, hogy a t. főügyész és gazdasági tanácsos tárgyaljanak az érdekelte gazdákkal és bérlokkal.

Elkallódott tűzifa.

A háboru elején a katonaság felhasználta az iskolák fatésközletét. A tanács most a közgyűlést kéri meg, hogy a tanítókra akarja-e hárítani az anyagi felelősséget. *Kovács A. Sándor* vádat emel azon tisztviselő ellen, akik a város vagyonát nem őrzik elég szigoruan. *Saára Gyula* dr. tiltakozik a vád ellen, amely olyan, hogy a visszaelő tisztviselőt akár a börtönbe juttathatja. *Kovács Sándorral* szemben a tisztviselő tudni fogják köteleességüket. *Kovács A. Sándor* eléggé indokoltann látja az ő felszólását, a mikor 160 méter fának szőrin szálán való elkallódását konstatalják.

Steiner Jákó dr. nem látja a dolgot olyan sötétnek. A katonáknak nagyon sokat el kell nézni. Neki is van egy háza, a melyet katonák foglaltak le s ő nagyon örül, hogy még a házat nem vitték el. A mi, azonban mozdítható volt benne, annak lába kelt. *Kis-teleki Károly* dr. t. főügyész jelzi, hogy a szükséges elővigyázat nem volt meg minden vonalon.

Baj az is, hogy nincs megállapítva az van-e joga a vezető tanítónak igénybe venni az iskola fáját vagy sem. *Szibek József* elmondja, hogy a háboru kezdetén mekkora volt a zavar. A katonák követelték, hogy nekik fűtsenek és világítsanak, mert ez a házigazda kötelessége. A hol fát nem adtak, ott elvitték a készletet. Leverték a lakatokat s ha nem látták, vagy éjjel kipusztították nemcsak a fáskamrát, hanem az éléskamrát is Sok helyen főttek s a vezetőség nem gondoskodott tüzeltől, eltüztették a kerítéseket stb. Nagyon nehéz tehát itt a felelősséget megállapítani.

Azt ő is kéri, hogy állapítsa meg a város, hogy van-e és mennyiben van joga a vezetőtanítónak az iskola fájához?

A közgyűlés napirendre tért a kérdés felett, a veszteséget a háborus terhek rovására írta fel. A tűzifa használatára nézve az iskolaszék előterjesztést tesz.

A nád ára

kévénkint 50 fillér lesz.

Bérbeadás

A fecskepárti és Pörös szerük bérletét 3 évre fogják elintézni.

A tudományegyetem

szegénysorsu tanulónak segítésére 300 kor. segélyt utalványoz a közgyűlés.

A kliségtő tanítók

díja januárig 4, januártól 5 kor. lesz. A városnak 19 tanítója van a harctéren.

Pénzszekrén y

1800 koronáért egy tüzálló pénzszekrényt vett a város, hogy értékpapirjai biztonságba legyenek.

A színházat

a közgyűlés a színházi bizottság ajánlatára egyhangu helyesléssel pályázat nélkül bérbeadta Fodor Oszkárnak, aki a közönség meglegedésére tölti be hivatasát.

A közgyűlés 1/6 óraker végződött.

Dr. Prohászka Ottokár nagybőjti pásztorlevele.

Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök hatalmas nagybőjti szözata most jelent meg, amelyben megkapóan festi a csaknem két éves világléfordulás miatt sújtott hívó ember lelkivilágát, s a varázsszavu főpásztor a gyógyító ir írját nyújtja azokra a mély, tátonog sebekre, amelyeket a háboru ütött.

Lelki megnyugtató ez a ritka szépségű pásztorlevél és utmutató a csapások alatt imbolgogó embernek. Ugy hat az emberre ez az irás, mintha valami bűvös ital volna, amelynek izlelése után fájdalomkönyebbülést, bánatnyihülés érez a sziv, „A fekete sötét szemű Atyában,“ mert ilyennek látja a kétségbeesés árkanál ingadozó lélek a Teremtőjét, felfedezteteti vele a végtelen Irgalmasságot, a Jóságot, akit szeretni, akiben bizni lehet a rémes tüztenger napjaiban is, akit a hívó lélek még akkor sem tudna elhagyni, ha ez a tüztenger a szenvedések csontvázává szántotta is.

A gyönyörű főpásztori szözat bevezetője így hangzik:

Sohasem szorultunk annyira világásra s lelki erősítésre mint a nagy-halál é hősies, de keserves éveiben. Mert ugyan gondból s bánatból volt máskor is; megvolt máskor is minden napnak a maga terhe s minden évnék a maga keszeszje; máskor is foszlott szét sok remény s elvesztettünk drága lelkeket, kik után sokáig sirt szívünk: de mi ez mind ez éveknék veszteségeivel, aggodalmaival s áldozataival szemben? Azok csak keserű cseppek voltak,

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék fehér és szines barchetok karton, schiffon és damastból. Különbözőféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Olcsó szőtt árak.

Agy- és asztafteritők, szőnyog- és matracszövetekből.

míg ezek mély keservek, tengerei-ként szakádtak tánk, — azoktól fölsóhajtott lelkünk, míg ezek a fájdalom viharját keltik föl bennünk. Hányan hagytak itt s mentek el ez idén a halálba, kiknek nem kellett volna meghalniok, — hány sir hantoldott fel idejekorán, melynek nem kellett volna megnyílania? Az öldöklő-angyal végig ment városom falun, tanyán s alig került el egy egy házat, melynek az áldozat véres pecsétjével meg nem jelölte volna a kapufáját s nyomában aztán e vérpiros angyalnak elmentek s kiszakadtak milliók s maradtunk hátra mi sötétséggel lelkünkben s keserőséggel szívünkben. Ha magunk elé nézünk, látjuk a gondok s küzdelmek útját, mely szintén elmulásba s végebe v. i. ábba a közös örvénybe visz, melyen át nincs hid; ha pedig magunk körül nézünk szét, akkor egy letarolt, esztelen s kegyetlen világon ütközik végig tekintetünk, hol szívek tépdönek, hol ellentmondás az élet, hazugság a sok szép szó s az igazi nagy valóság pedig a nagy nyomorúság. Itt ebben a mi világunkban azt mondogatták nekünk, hogy az ember a teremtés virága; mi pedig inkább azt tapasztaljuk, hogy nem a virág, hanem inkább tövise, — azt is mondták, hogy az ember a teremtés koronája; nekünk pedig inkább öntudatra ébredt szegénye! Mondták azt is, hogy a haladás s finomodás utjain jár; mi pedig azt látjuk, hogy barbár, barbár tetőtől talpig, utolsó porcáikig; azt is mondták, hogy egyenlőség, szabadság s testvérség az új törvény, mi pedig azt látjuk, hogy vesztett állapot nem pusztít ugy akár fajbéli, akár idegenek közt mint az ember, állítólagos testvérség hordozója s hogy némcsak, hogy nem felejtett el ölni és gyilkolni, hanem ellenkezéleg jobban megtanulta ez ördögi mesterségét.

Ezután az aranytollu egyházfejedelem a háború által kegyetlennül sújtott lélek kétségbeesztő helyzetét festi és így folytatja:

Ha tehát Te vagy az Ur, az a nagy Ur, vajjon porre szálljak-e veled? S ha igazán a tied ők, vajjon óvat emeljek e s kivegyem a kezdeből őket! Isten ments, ezt nem akarom! Tehát sem porbe nem szállok, sem óvat nem emelek, de a sötétben leülök, kezeimet térdeimen összekulcsolom s azt mondom magamnak: ez a sötétség is az Úrtól van, ezt a keserőséget is szeretete nyújtja! Ülök csendben s imádkozom s s nézem, míg a sötétségből egy végtelen nagy fekete szemet nem nézek ki magamnak, melyből azonban szeretet néz reám. Szeretet . . . fekete, sötét szemből? Miért nem? hisz fekete szemből is szeretet nézhet ki, — a fekete szem mögött is alyai szem rajtam függ s várja tőlem, hogy én a sötétségben is hű legyek hozzá s hogy nehézségek közt is megtegyem kötelességemet. Adjam oda a nagy Urnak az akaratomat, a készségemet, a lelkeimet; éleszsem föl magamban azt az érzületet, mellyel elmondhassám, hogy „az Ur adta, az Ur elvette; legyen áldott az ő neve!”

A nagy bőjti szózatot, az egyházmege valamennyi templomában o. vassák a híveknek.

Háboru.

A verduni harcok töretlen dühvel folytatódnak. Douaumont erőssége változatlanul a németek birtokában van és Douaumont birtoka a franciák számára veszélyeztetni Verdun tulajdonképpeni főerődjét, amely ezáltal a német megszárlak lőtávolságának közvetlen közelébe jutott. Douaumont eleste hallatlan izgalmat keltett Párisban és a francia parlamenti körökben, amelyeket most már sem Briand miniszterelnök, sem Gallieni hadügyminiszter megnyugtani nem tudnak.

A német hadvezetés még meg nem közölte a tekintélyes szákmányról szóló kimutatását, de ezt a szákmányt igen nagyknak mondják így is. Egyelőre a legnagyobb csapás a franciákra nézve, hogy a Verdunban és a Verdun körüli területen történt események miatt nem tudnak több tartalékot vinni a verduni szakaszba.

Durazzo

bevétele nem csekélyebb fontosságú mint a verduni nagy diadal. Mint most kiderült, Köves tábornok csapatai nehéz harcok árán jutottak Durazzo birtokába. Az olasz szárazföldi csapatok mindvégig erősen tartották magukat és védelmi harcukban az olasz flotta erős ágyuzással támogatta őket. Csapatunk azonban a heves olasz ágyuzás ellenére is előre tudtak nyomolni, rendkívül nehéz körülmények között dolgoztak, egyes csapatrészek ostromlókak megszegyenítő bátorsággal harcoltak és még ebben a háboruban is példátlan dolgot cselekedtek, amikor a tenger felől uszva érték el az ostromlott várost. Rómában minisztertanács volt, amely elhatározta, hogy a Durazzo-ból megmenekült olasz csapatokat Valonába rendelik, amelyet Olaszország tartani akar.

Csapatunk Durazzo-ban a megkövetelt szákmányt szállították be: 23 löveget, közte hat parti löveget, 10.000 puskát, nagymennyiségű tüzérségi lőszer, nagy élelmezési készleteket és 17 vitorlás és gőzhajót. Minden jel arra vall, hogy az olaszok hadihajóikra a legnagyobb rendeltetésben és sietve menekültek.

Békét sürgetnek.

Tscheidse szociáldemokrata képviselő a dumában tartott beszédében vitatta, hogy valamennyi hadviselő ország a védelméért és szabadságáért küzd. A szónok a németbarátok pártjára áll, akik annexió és hadisarc nélkül békét óhajtanak.

— Hadiárvtát keresünk örökbe-fogadásra. A Fejermegyei Napló 6—8 éves rom. kath. hadiárva leánykát keres, akinek sem atyja sem anyja nincsen s kinek örökbe-fogadását egy jóvaló polgár családnak elintézné. Részletesebb felvilágosítást a felelős szerkesztő ad.

A hadiárvak érdekében.

Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök a hadiárvak érdekében lelkes felhívást intéz pásztorlelveiben egyházmegyéje papságához, amelyet a nagy és hazafias munkába való részvételre hív fel. Pásztorlelveiben a hadiárvak érdekében a következőket írja:

Az árvak felkarolása az árvaszék feladatát képezi, — kétszeresen most, mikor a világháboru nyomában annyival több lesz mindenféle az árva. Fejermegye árvaszéke e részben ugyancsak megállja helyét s teljes bizalmat érdemel a közönség részéről. De éppen azért méltán elvárja a t. papság közreműködését, mert feladatát csakis is ily segítség mellett oldhatja meg. Az árvak célszerű elhelyezése u. i. többféle környezet tanulmányt igényel s neveltetésük jó irányítása s helyes, vallásos irányban való vezetése és biztosítása helyszini ismereteket, a konkrét körülmények szemmel tartását s gyakorlati ellenőrzést kíván. Az árvaszék megteheti a maga dolgát, elvégezheti a nyilvántartás alapvető munkálatait, készíthet statisztikákat, rendezheti az örökbe fogadás s a nevelés biztosításának jogi oldalait, de hogy a távoli falukban s városkákban ki az, ki árvaakat fogad s hogy mi történik ott az árvával, azt már nem ellenőrizheti, ahhoz helyszini közreműködők kellenek. Erre kérem fel a t. papságot s tanítóságot s az érdeklő társadalmat, — legyenek ők az árvaszék közegei, legyenek segítő karjai, intéző kezei, melyekkel a perifériákon s mindenfelé az árvák gondozását jól intézhesse.

HIREK.

— Grünfeld-alapítvány. Mint ismeretes. Grünfeld Jakab nagybirtokos, aki, mint részvétellel megirtuk, most súlyosan beteg, készszázert alapítványt tett 12 székesfehérvári és 12 fejérvári megyei hadiárva neveltetésére, akiknek fele az alapítvány érdekében zsidó vallású. A gyönyörű alapítvány kamatainak ügyében, dr. Saára Gyula polgármester, Szücs Jenő alispán és dr. Löwi Márk legközelebb fognak megbeszélést folytatni.

— Hangverseny. A zeneiskola tantestülete hétfőn este az intézet helyiségében kitünően sikerült zeneestélyt rendezett előkelő közönség jelenlétében. Schwarzbach Flóra, Havas Gáborné, Hermann László, Hermann Ede, Jámbor Zsigmond és dr. Kneifl Ferenc valamennyien zajos sikert arattak szép muzsikájukkal. Hubay Carmen ábrándja nagy hatással volt a közönségre. Hermann igazgató előadásában.

— Pro Patria. Komlóczy János Sorpinco-utca lakosa, a háfetésben szerzett tüdőbaj következtében Bélgárdban meghalt. Halálát felesége Bádics Juhanna és gyermeke kirafja.

— A gazdasági bizottság katonai tagja. Mint ismeretes a termés biztosítására gazdasági bizottságot alakítanak vármegyénkint, amely bizottságokba a katonaság is küld egy-egy tagot, hogy ezen szakbizottságok a legjobban feltehesenek meg feladatukat. A honvédelmi miniszter Fejérvármegye gazdasági bizottságára Vanyó Sándor 17. honvédegyalegységéből népfelkelő hadnagyot nevezte ki.

— Dollárörökség. A napokban a következő felhívás jelent meg Fejérvármegye hivatalos lapjában:

A richmondi cs. és kir. osztrák magyar konzulátus körzetéhez tartozó területen nemrégiben elhalt egy Boc István nevű egyén, aki után 10000 dollár készpénzből és némi ingatlantól álló hagyaték maradt hátra. Névzetlenk állítólag Fejérvármegye területén egy fővére lakik, akinek nevét és tartózkodási helyét a konzulátus nem közli. Az örökösök jelentkezzenek.

És az örökösök egykettőre jelentkeztek. Az első jelentkező Bótz Sándor 70 éves ember. Előadása szerint Bótz, helyesebben Bótz 1891-ben vándorolt ki Virginiába Blackstoria. A másik jelentkező Bótz Erzsébet férjzetett Szabó Istvánné, aki Kisbőren lakik. A harmadik jelentkező Bótz Mária kéjszázertpéterei lakos. Előadása szerint Bótz Ferenc a 48 as harcok után vándorolt ki a burok földjére. Hogy melyiknek van joga az örökségre, természetesen még nincsen eldöntve. Valószínűleg mindegyik részese lesz a váratlan örökségnek.

— Az elemi népiszkola VI. osztályu záróvizsgák. Kultuszminiszteri rendelet szerint az elemi népiszkola VI. osztályu záróvizsgák, figyelemmel a háboru okozta rendkívüli viszonyokra, a folyó tanévben is, miként tavaly is, indokoltt esetekben április hó folyamán tarthatók meg.

— Adomány. A székesfehérvári Takarékpénztár a felsővárosi ovodának 60 koronát adományozott, melyért hálás köszönetét nyilvánítja az elnökség.

Szerdán és csütörtökön,
március 1 én és 2 án:

Előadásoként 2 sháger!

SUHANCOK.

Bohózat 4 felvonásban.

A GÉPIRÓNÓ.

Dráma 3 felvonásban.

Főszerepben: Clara Vieth
és William Larsen.

Mozgófénykép hetiszemle.

Előadások 6 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

— A gazdasági intézőbizottság március 1-én délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen sürgős gazdasági ügyeket fognak megtárgyalni. Az értekezlet főpontja az állategyesítésre vonatkozó megbeszélések lesznek. Szóba kerül a cukrászoknak fizetési ellátása, továbbá annak kérelmezése, hogy a rekvirált gabonát ne vigyék el hanein hagyják meg a város és a vármegye rendelkezésére.

— A parasztagda meg a vasuti kocsi. A mai idők krónikájához tartozik az a kis teleplezés is, amit Eszterházy Móric grófnak köszönhetünk, aki a minap egy parlamenti beszédében elmondta, hogy a kereskedelmi miniszter, aki szintén látja, hogy sok baj származik a vasuti kocsihiányból, legutóbb azért nem vásárolt nagyobb számú vasuti kocsit, mert a gyárosok nagyon drágára tartották. Eszterházy azt kérdezte a minisztertől: ha van a kormányknak kivételes hatalma és lehet parasztszereket rekvirálni, miért nem lehet vasuti kocsit is rekvirálni? Hát igazán más elbánsz alá esik a vaggongyáros, mint a gazda?

— Az olasz frontl katonák cigarettájára gróf Zichy János 100 koronát adományozott a polgármesteri iven.

— Az árvák az árvakórt. A városi árvaház növendései, miként megirtuk, minden tekintetben jól sikerült szinelőadást rendeztek a dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház javára. Az ünnepség 117 koronát jövedelmezett, amelyet a Fejérmegyei Naplóhoz küldtek be. Az ünnepélyt pénteken délután fél 6 órakor megismétlik. Meghívókat nem bocsátanak szét. Jegyek az árvaházban és a Ker. Fogyasztási Szövetkezetben válthatók. A második előadás jövedelmét az árvaházban fellátható szegény perelyéjára fordítják.

— Fémátvételi bizottságnak. A honvédelmi miniszter a fémátvételi bizottság tagjai részére 500 koronát küldött a polgármesterhez.

— Sok üdvölet az olasz frontról. Az olasz frontról tegnap egy katonaiszt érkezt Székesfehérvárra, aki sok-sok üdvöletet hozott nekünk 17-es honvédeinktől. A vitéz ezred parancsnokának, Sipos ezredesnek üdvöletét külön tolmácsolta dr. Saára Gyula polgármesternek, azzal az üzenettel, hogy egy hét múlva személyesen fog eljönni Székesfehérvárra, vitéz katonái ithonmaradtjainhoz.

— Postahír. A postai tőfelügyelőség közli az alábbiakat a közönség tájékoztatására: A tábori postai csomagok feladására vonatkozólag legutóbb közzétett miniszteri rendelet megülta, hogy az ilyen csomagokban élelmiszert küldjön a közönség. Előző miniszteri rendelet a gyufa (tűveszélyes és mérgező hatása) valamint az élelmiszer italok (legtöbbször összetörök és más csomagban is kárt okoz) elküldését is tiltotta. Azt is tudatja a fenti rendeletben a közönségnek, hogy a posta felbontja és ha tilos tartalmat állapít meg, a feladónak téríti postával terheltlen visszakézbessit. A mai nap folyamán feladott tábori csomagok között, dacára a feladók jóformán becsületszóra való kijelentésének, hogy a csomagban sem élelem, sem más tiltott tartalom nincs, (dacára a felbontás kiállításba helyezésének) a bizottsági felbontásnál 100 csomag között 92 ben találtak élelem. Ez a végtelenül sajnálatos tény

kényszerít arra, hogy a közönséget kérjem, sziveskedjék tábori csomagjait szabályszerűen becsomagolva, de nyitott fedéllel, vagy félig becsomagolva hozni feladásra, mert ezáltal egyrészt megkíméli magát a gyufa alatt álló csomag felbontásától, másrészt pedig az ügyis tulerhelt postai személyzetet egy időrabló és kellemetlen munkától. A nyitva hozott csomagok a feladó jelenlétében lesznek lezárva (a lezárásához szükséges szegről zsinegről a feladó gondoskodik) és így biztosítva van, hogy az többé cenzura alá nem kerül. A lezárt csomagokat azonban, tekintettel a sajnós tapasztalatokhoz a posta kivétel nélkül fel fogja bontani és a tiltott tartalmakat visszakézbessit. A felbontásból származó késedelemért felelősséget nem vállal.

A Székesfehérvári Hitelszövetkezet igazgatósága közli tagjaival, hogy az intézetnél takarékbetétekre elhelyezett összes tőkék után 1916. évi március hó 1-től kezdve 4% kamatot fizet.

— Közhűgés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult háziszser a dr. STÖRK-féle komprimált mellpasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerüzében, Székesfehérvár, Városházter.

— Ujtás a női reform-fűzők terén; gyári lerakatot sikerült szereznem oly higienikus „Rádium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgást biztosítanak, ülésnél nem hátrányosak. — Vételnél feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessék kérni! Egyedüli elárutás egész megyére Vermes Frigyesnél. Blous ujdonságok állandó rak-tára.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szerdán: Ripp van Vinkle (a régi jó operetteket szerető közönség óhajára.)

Csütörtökön: Krémer Jenő komikus 30 éves jubileuma.

Pénteken: Nap lovagja bemutatója Fodor Oszkár fellépével.

Az Apolló színház iroda hírei.

Az Apolló színház szerdán és csütörtökön egyszerre két slágert mutat be: a „Suhancok” című 4 felvonásos bohózat és „A gépirónó” című 3 felvonásos drámát. A műsort igen érdekes mozgókép-hetiszemle egészíti ki. Előadások 6 és 9 órákor. Rendes helyárak.

Az Uránia színház iroda hírei.

Spinola utolsó szerelms. Az Uránia remek műsorai között általános feltűnést fog kelteni a szerdai és csütörtöki előadásban színe kerülő Carmi Mária sorozatos filmszenzáció. A cselekmény maga, mely egy szerencsétlen szép asszony kálváriáját tárja fel, alkalmas arra, hogy csak egy kiváló tehetséggel megoldott művésznő kreálhassa. A Carmi Mária sorozat igazi elite előadások közé sorozandók. Mindkét napon két előadás fél 7 és 9 órákor rendes helyárakkal.

APRÓHIRDETÉSEK.

Tanulónak jó házból való fiút felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szent István-ter 1. sz.

Almasi-telepen házat kertel megvételre, vagy bérbé keresek. Levélbeli ajánlatot kérek: Ikó Julia Malom-utca 25.

Ügyes közl. és tanuló leányok felvételnek. Cim a kiadóhivatalban.

Házeladás. Kigyó-utca 23. számú ház szabad kézből eladó.

Tízti bundák s egyéb tisztí ruhák, csizmák, nyereg Sarló utca 3. szám alatt eladók.

Négy hold páskom a Havranek-tanyánál kiadó. Tudakozódni lehet Mészáros Imrénéll Sár-u. 31.

Szabás, varrás és mintarajzolás-ban alapos oktatás nyerhető, Urbán Margit tanintézetében, Ybl. Miklós-utca 14.

Kereskedelmi iskolavégzettséggel és tanítónői oklevéllel otthoni ipradai foglalkozást vállalk. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó nagyobb mennyiségű takarmány répa Felsőkirálysor 43. sz. alatt.

Aki könnyen és sokat akar keresni az legyen a Fejérmegyei Napló kiadója.

Motorsó szántógépek bármily javítását, felügyeletét, kezelését vagy jókarban tartását vállalja Kümmel Viktor, Székesfehérvár.

— Társadalmi, tudományos szemléink között a Magyar Kultúra az első között foglal helyet. Havonként kétszer jelenik meg. Szerkesztőség: Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. szám.

522|1916.

Értesítés.

A közlelmezés megkönynyítése végett a város konzervzerveletét február 28-tól rendkívüli kedvezményes áron bocsájtjuk eladás alá.

Egy doboz marhahus 2 K 40 f. helyett 1 K 70 fillér.

Egy doboz gulyás 2 K 20 f. helyett 1 K 50 fillér.

Kapható ez idő szerint a városházterén levő városi boltban.

Dr. Kerekes Lajos főjegyző.

URÁNIA SZINHÁZ

Szerdán és csütörtökön, március 1 és 2-án:

Carmi Mária-sorozat!

SPINOLA UTOLSÓ SZERELME

Társadalmi dráma 5 felvonásban. Szenzációs fényképezés.

ELITE MŰSOR.

Előadások fél 7 és 9 órákor. Rendes helyárak.

LEGUTÁBB

női selyem tagal- és szalmakalap-formák. Legdivatosabb virág-, toll és kalapdiszkek.

BLOUSEUJDONSÁGOK.

Legolcsóbb árban kaphatók

Kováts Antalnál Székesfehérvár. Városházter.